

**Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission**

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2006

POLISH

HIGHER LEVEL

**Friday, 23rd June
Morning 9.30 a.m. – 12.30 p.m.**

Przeczytaj uważnie poniższy tekst, a następnie odpowiedz na pytania. Wykonaj wszystkie trzy części. Odpowiadaj tylko na podstawie tekstu i własnymi słowami, wyłącznie w języku polskim.

UMIEJETNOŚĆ ŻYCIA

„Nie samo życie jest dobrem, ale życie dobre”

/Seneka/

1. Kiedy zastanawiamy się nad pojęciem życia, przychodzą nam na myśl rozmaite skojarzenia. Możemy rozpatrywać życie jako proces biologiczny. Takie spojrzenie na życie jest charakterystyczne dla biologii, biochemii, medycyny - nauk, które usiłują zgłębić tajemnicę życiowych procesów, by odpowiedzieć na pytania: W jaki sposób życie powstało? Na czym polega istota życia?
2. Charakterystyczną cechą życia w jego wymiarze biologicznym jest dążenie do przetrwania. A jednak życie, które jedynie usiłuje przetrwać, jest całkowicie skupione na sobie samym i zamknięte. Natomiast życie ludzkie jest otwarte i nieustannie przekracza siebie.
3. Życie jest nam nie tylko dane, jak zwierzętom, które zamknięte są w obrębie swojego instynktu i gatunku, ale zadane. Życie nie polega tylko na biernej wymianie energii, na odbieraniu wrażeń, lecz na twórczym działaniu. Życie to znaczy wpływać na świat, przekształcać go. Życie jest więc procesem, w którym nasze zachowanie i postępowanie zmienia otaczającą nas rzeczywistość.
4. Tak czy owak, życie jest sprawą poważną. „W życiu” - pisał Seneka - „jak w podróży, czekają nas różne doświadczenia. Wybrałeś się w długą drogę: możesz pośliznąć się na niej lub potknąć się o coś i upaść, albo zmęczyć się. Musisz przetrwać to wszystko, idąc tą nierówną ścieżką.”
5. Gdy postrzegamy życie jako sumę naszych pozytywnych i negatywnych doświadczeń, zarówno szczęścia jak i nieszczęścia, dochodzimy do wniosku, że życia ludzkiego nie da się ostatecznie sprowadzić tylko do samej biologii. Ten właśnie wymiar życia mamy na myśli, gdy mówimy, że „życie jest ciężkie”, „życie jest ulotne jak chwila”, „życie jest krótkie”. Odwołujemy się wówczas do swoich własnych doświadczeń - naszego własnego jestestwa.
6. Każdy człowiek ma w życiu swoje własne miejsce. Niektórzy znają je z góry. W dzieciństwie już „wiedzą”, kim będą jako ludzie dorośli. Inni, już nawet jako ludzie dorośli, nadal nie wiedzą jeszcze, gdzie jest ich miejsce. Ci ludzie niczego nie planują i można ich porównać do przedmiotu unoszonego przez nurt rzeki. Każdy z nas powinien starać się poznać swoje życiowe powołanie, pamiętając, że - jak powiedział Georg Simmel - życie można porównać do gry

w szachy. Byłoby niemożliwe grać zarówno wtedy, gdyby nie dało się zaplanować ani przewidzieć żadnego posunięcia, jak i wówczas, gdybyśmy od początku znali końcowy wynik.

7. Życia nie można się nauczyć z książek. Uczymy się go poprzez jego przeżywanie. F. La Rochefoucauld powiedział: „Dochodzimy jako zupełni nowicjusze do każdego etapu naszego życia i często, mimo liczby lat, brak nam doświadczenia”.

Opracowano na podstawie: Tadeusz Gadacz, O umiejętności życia, Kraków 2002

ZADANIA

CZĘŚĆ I (30 / 100)

Odpowiedz na następujące pytania:

1. Które z poniższych czterech zdań objaśnia znaczenie motta Seneki:

„Nie samo życie jest dobrem, ale życie dobre”?

1. Umieć żyć dobrze, to znaczy dobrze sobie radzić.
2. Życie samo w sobie nie jest ani dobre ani złe, dobre jest tylko życie dobre.
3. Nie wystarczy tylko żyć, aby otrzymać w życiu dobro.
4. Aby życie było dobre, musi nam być dobrze.

(5 punktów)

2. Jaka jest, według autora tekstu, zasadnicza różnica między życiem zwierząt a ludzi?

(5 punktów)

3. Czy być dorosłym zawsze znaczy wiedzieć jak żyć? Odpowiedz własnymi słowami na podstawie akapitu 6.

(5 punktów)

4. Czego może nas nauczyć sformułowanie „Życie jest ulotne jak chwila”?
(akapit 5)

(5 punktów)

5. Na jakiej podstawie G.Simmel porównuje życie do gry w szachy? Odpowiedz własnymi słowami na podstawie akapitu 6.

(5 punktów)

6. Wyjaśnij słowa z akapitu 3: „Życie jest nam nie tylko dane (...), ale zadane”.

(5 punktów)

CZEŚĆ II

(30 / 100)

Wyjaśnij (używając minimum 100 słów) jak rozumiesz następujące słowa La Rochefoucauld'a:

„Dochodzimy jako zupełni nowicjusze do każdego etapu naszego życia i często, mimo liczby lat, brak nam doświadczenia.”

CZEŚĆ III

(40 / 100)

Napisz wypracowanie (używając minimum 300 słów) na **jednym** z poniższych tematów:

1. W jaki sposób uczymy się życia?

ALBO

2. Młodzi ludzie dzisiaj, korzystający z osiągnięć nowoczesnej technologii, są najszczęśliwszym ze wszystkich pokoleń.